

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1269028/4

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב שלמה שפירא, הרב צבי בן יעקב, הרב דניאל אדרי

המערערת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד ריקי אופק)

נגד

המשיב: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד לאה אליאב)

הנדון: העדר שיתוף ספציפי בנכס שנרשם על שם הבעל רק משיקולי מס ותוך הגבלת יכולתו לשותף בו אחרים וכשהנסיבות מוכיחות דווקא על כוונת אישיתות

פסק דין

לפנינו ערעור על החלטת בית הדין הרבני האזורי ירושלים (להלן: בית דין קמא) מתאריך ז' במרחשוון התשפ"א (25.10.20) כי אין למערערת זכויות בבית ברחוב [ד'] ירושלים.

הצדדים נישאו כדת משה וישראל בתאריך כ"ב באלול התשס"ד (8.9.2004).

אביו של המשיב, [אלמוני], היה בעל מגרשים ברחוב [ה'], ירושלים. כדי לממן את הבנייה על המגרשים ברחוב [ה'] הוא פנה בשלהי שנת 2012 למשיב ולמערערת שייקחו הלוואה מהבנק. מדובר בסופו של דבר בהלוואה על סך של 1,500,000 ש"ח (לטענת המערערת, ואילו לטענת המשיב – 1,200,000 ש"ח), שאין מחלוקת שאת כולה פרע אביו של המשיב עם מכירת הבית ברחוב [ה']. הבתים ברחוב [ה'] – האחד נרשם על שם בתו וחתנו (הזוג [...]) והאחר על שם המשיב בלבד. הבית שעל שם המשיב נמכר ב-4,500,000 ש"ח, ומסכום זה נפרעה ההלוואה הנ"ל.

[אלמוני], אביו של המשיב, היה גם בעל מגרש ברחוב [ד'], ירושלים, שעליו אפשר היה לבנות שני בתים. מחצית מהמגרש נרשמה בתאריך ג' במרחשוון התשע"ח (23.10.2017) על שם המשיב.

המערערת טוענת כי נתנה ל[אלמוני] את סכום ההלוואה בתוספת 500,000 ש"ח (שקיבלו הצדדים מסב המשיב בצוואתו) לבניית הבתים על המגרש ברחוב [ה']. לאחר מכירת הבית ברחוב [ה'], היה על [אלמוני] לסיים את הבנייה ברחוב [ד'] ולהעבירו על שם המשיב ועל שמה, כך לטענתה, וממילא יש כאן שיתוף של המערערת במגרש ברחוב [ד'].

כבר כעת נאמר כי האמור בסעיפים 32–40 לכתב הערעור, לוקה בחסר:

איך שרשרת העסקאות מלמדת על שיתוף המערערת בדירה ברחוב [ד']? מדובר בהלוואה שנטלו הצדדים בשלהי 2012, בעוד הם מתגוררים ברחוב [ד'] כבר משנת 2010. כמו כן: מדוע ייתן להם האב מתנה, בית בשווי 4,500,000 ש"ח, בתמורה ללקיחת הלוואה בסך 1,500,000 ש"ח הנפרעת כולה מכספו כשנה ומחצה אחר כך?

משכך אין בטענה שמעלה המערערת כל היגיון כלכלי.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

לטענת המשיב, וכפי שגם הוכח בבית דין קמא, מחצית המגרש ברחוב [ה'] הייתה שייכת ל[אלמוני], והוא נתנה לבנו, ורק לבנו – המשיב; נתינה זו הייתה משקולי מס בלבד. ההלוואה שנטלו מהבנק הייתה אמורה להיות רק על שם המשיב, בהיותו רשום כבעלים, אלא שהבנק דרש שגם המערערת, בהיותה אשת המשיב, תחתום על מסמכי ההלוואה. הוכח גם, ואין על כך חולק, שאת כל ההלוואה, כולל הריביות, שילם [אלמוני] ממכירת אחד הבתים ברחוב [ה'].

כך גם המגרש ברחוב [ד'] היה בבעלות של [אלמוני] בלבד, ואת כל בנייתו מימן [אלמוני] בלבד. בשנת 2010, כשנכנסו הצדדים לגור בבית ברחוב [ד'], הבית היה רשום על שם [אלמוני] ולא על שם הצדדים.

ביוני 2017, משיקולי מס (כעדות עו"ד צדוק) נחתם הסכם מתנה בין המשיב לאביו [אלמוני] בהקשר לבית שברחוב [ד']. וכך נכתב בהסכם המתנה שבין [אלמוני] לבנו – המשיב, מיום י' בתמוז התשע"ז (4.7.17), סעיף 2 (הדגש במקור):

הנותן נותן למקבל את הדירה במתנה אישית למקבל בלבד, והמקבל מתחייב שלא להעביר את הזכויות בדירה כולן או חלקן לצד שלישי כלשהו או ליתן לצד שלישי כלשהו זכות כלשהי בדירה אלא בכפוף לקבלת הסכמת הנותן מראש ובכתב. הנותן יהיה רשאי לרשום הערת אזהרה בגין התחייבות זו של הנותן בלשכת רשום המקרקעין.

ובנוסף לכך, בסעיף 3.1.2 להסכם נכתב שהנותן רשאי לבטל את המתנה ככל שתגלע מחלוקת בין המקבל לבין אשתו בנוגע להמשך חייהם המשותפים.

הנה כי כן לא רק שלא הייתה כוונה מצד האב ליתן מתנה למערערת, אלא שהוא אף התנה בתנאי ברור ובל יעבור שהמתנה היא רק למשיב – בנו [פלונני], וכי הנותן רשאי אף לבטל את המתנה בנסיבות של מחלוקת בין המשיב לאשתו – מערערת דנן.

הדברים מלמדים למעלה מכל ספק כי לא הייתה בבית ברחוב [ד'] כוונת שיתוף, לא של האב [אלמוני] ולא של המשיב, אלא דווקא כוונת אישיתוף לאשה בנכס:

המשיב לא יכול היה לשתף את אשתו בבית או ליתן לה זכויות, שכן בשעה שהיה עושה כן היה דין המתנה להתבטל בהתאם לסעיף 3.1.4 להסכם המתנה.

גם הטענה שההלוואה לבניית הבית ברחוב [ה'], בצירוף מתנה בסך 500,000 ש"ח שקיבל המשיב מסבו יוצרת כוונה לשיתוף של המערערת בבית ברחוב [ד'] – אין בה ממש כפי שכבר כתבנו: אין כל קשר בין בניית הבתים ברחוב [ה'] שהלוואה לבנייתם ניתנה בשנת 2012, לבית ברחוב [ד'] שאליו נכנסו הצדדים כבר בשנת 2010, מה עוד שבהלוואה שנלקחה הייתה המערערת לווה פורמלית בלבד, כשבפועל הלווה חיה בעל הנכס באותם הימים – המשיב, והיא צורפה ככת זוג, ובעיקר משאת ההלוואה כולה פרע [אלמוני] ולא המערערת או המשיב. משכך לייחוס נטילת ההלוואה הנ"ל לזכויות בבית ברחוב [ד'] או לבית ברחוב [ה'] אין כל בסיס.

נטען גם על מתנה של 100,000 דולר שנתן הסבא לנכד (המשיב) שהתחתן. גם זו שייכת הייתה למשיב לבדו בהתאם לחוק יחסי מומן. לטענת המשיב – כל הכסף נבלע להוצאות החתונה. ובכל מקרה, המערערת לא המציאה כל בדל של הוכחה שכסף זה, שהועבר ל[אלמוני], ניתן במתנה גם לה. ואף שהוא הועבר לצורכי הבן [פלונני] – המשיב, לא הוכח שהמשיב שיתף אותה במתנה זו. כך שכל הדברים הם טענות בעלמא ללא כל בסיס.

בית דין קמא הבהיר בפסק דינו את אשר ידוע לכול, כי חובת ההוכחה לכוונת שיתוף ספציפי המקנה זכויות על פי פסיקת בתי המשפט, בניגוד ללשונו המפורשת של החוק, מוטלת לפתחו של

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הטוען לכוונת שיתוף. במקרה שלפנינו לא רק שהמערערת לא הוכיחה את טענותיה, אלא שכל טענותיה נראות רעועות ביותר, חסרות בסיס וחוט שדרה. וכאמור לעיל התנהלות האב [אלמוני] מוכיחה על כוונה לא-שיתוף.

עיינו בפסק הדין של בית דין קמא הקובע שאין למערערת זכויות בבית ברחוב [ד']:

נראה לקבוע כי בנסיבות דידן לא התקיימו התנאים והפרמטרים האמורים בפסיקה הנ"ל. אף לא התבצע שיפוץ בבית כפי אחד הפרמטרים הנדרשים בפסיקה.

ככלל, ספק אף אם אווירת שיתוף שרתה בין הצדדים, כאשר התובעת מודה שיחסיה בקרב משפחת הנתבע היו קשים ורעים כל השנים, ולאחר דיוני ההוכחות שהתקיימו לפנינו, בית הדין סבור כי אכן זהו המצב הנצפה בתיק זה.

אבי הנתבע מימן את הצדדים, התובעת לא החזיקה כספים או נכסים בבעלותה, ואף את בית המריבה בנה ומימן אבי הנתבע ללא השתתפות התובעת. לא נראה כי התובעת הושלתה במהלך השנים כי הבית יהיה שלה. נראה כי היא הבינה כל השנים כי הבית ברחוב [ד'] אינו שלה, ורק עתה, בהליך הגירושין היא 'מנסה את מזלה' לתבוע חלק בבית זה שאינו שלה.

כאמור בפסיקת בג"ץ המתוארת מעלה נטל ההוכחה מוטל על הטוען לכוונת השיתוף ב'נכס החיצוני', ברם התובעת דנן לא עמדה בנטל ההוכחה, כפי המתואר לעיל בהרחבה.

וכאמור בפסיקת בג"ץ שם:

נקבע כי זכותה של האישה בדירת המגורים אינה נלמדת אך ורק משנות הנישואין הארוכות אלא גם מהשתתפותה בשיפוץ הדירה ובהרחבתה בשני מועדים וממערכת היחסים הכלכלית ההדדית ששררה בין שני בני הזוג באותו מקרה.

ובנידון דנן, מעבר לנישואין משותפים, לא הוכח אותו 'דבר מה נוסף' מהפרמטרים המובאים ברשימה שם.

וכבר הובאו שם נימוקי השופט " עמית, בתיאור אחד מהקריטריונים הנדרשים למתן החלטה לשיתוף ספציפי:

האם הדירה נתקבלה בתקופת הנישואין מכוח ירושה או מתנה, שאז נדרשת לטעמי מידה גדולה יותר של הוכחה. הדבר נכון במיוחד לגבי דירה שנתקבלה במתנה במהלך תקופת הנישואין, מן הטעם שיש ליתן משקל לכך שנותן המתנה בחר להעניקה רק לאחד מבני הזוג ולכך שבן הזוג השני הסכים, גם אם בשתיקה, כי הדירה שנתקבלה במתנה תירשם רק על שם בן הזוג מקבל המתנה.

וזהו בדיוק המקרה דנן, כאשר ברור מעל לכל ספק סביר כי הנותן – אבי הנתבע – לא חפץ היה לתת מתנה לכלתו, איתה היה ביחסים קשים מאוד, כתיאורה של התובעת עצמה. כן אין כל אינדיקציה לסבור או להסיק כי הנתבע עצמו רצה לשתף בכך את התובעת עצמה, כפי המורחב לעיל.

לאור כל האמור, בית הדין לא מוצא כל בסיס או עילה לחרוג מהאמור בסעיף [\(1\)\(א\)5](#) לחוק יחסי ממון, הקובע כי נכס שניתן במתנה לאחד מהצדדים אף בתקופת הנישואין אינו נכלל במסת הנכסים המשותפים ולכן לא יכלל בהסדר איזון המשאבים.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

מסקנה

לאור כל האמור, בית הדין דוחה את דרישת התובעת לקבל זכות כלשהי או חלק כלשהו בדירה הרשומה על שם הנתבע ברחוב [ד'] והשייכת לנתבע עצמו כטענתה.

בהמשך דן בית דין קמא בשאלת חיוב המערערת בדמי שימוש ובשכר הדירה שגבתה המערערת מדירי היחידה, ובזה קבע בית דין קמא שהואיל והדירה ככל הנראה שייכת לאבי המשיב ולא למשיב, העניין צריך להתברר בבית המשפט לענייני משפחה ולא בבית הדין. כאמור לעיל, בית הדין דוחה את הערעור.

לא מצאנו כל ראיה לכוונת שיתוף או לשיתוף כלשהו של המשיבה בבית ברחוב [ד']. ואדרבה, הדברים מלמדים שאבי המשיב, הבעלים על הבית ברחוב [ד'], נתן את הבית לבנו בלבד (משיקולי מס) והתנה עימו את איהשיתוף אחרים בבעלות או זכויות בבית. כך גם כל טענות האוויר' על שיתוף באמצעות ההלוואה והמתנה (ראה לעיל) בהקשר לדירה ברחוב [ה'], ומשם לדירה ברחוב [ד'] – אין להן כל בסיס שיוכל ליצור כוונת שיתוף, ודינן להידחות.

כאשר להוצאות משפט:

במקרים מעין אלה לעיתים נוהג בית דין דנן במידת הרחמים, ואינו פוסק הוצאות. אולם קשה להשתחרר מהתחושה שהמערערת גורמת הפסדים כספיים למשיב ולמשפחתו, בהליכים לא הוגנים, ומתוך מטרה להיאחז בבית שלא כדין.

לאור האמור, בית הדין מחייב את המערערת לשלם למשיב הוצאות משפט בסך 5,000 ש"ח. המזכירות תעביר מהסכום שהפקידה המערערת 5,000 ש"ח לידי המשיב, היתרה – סכום של 10,000 ש"ח – תוחזר למערערת.

ניתן ביום כ"ז בשבט התשפ"א (9.2.2021).

הרב דניאל אדרי

הרב צבי בן יעקב

הרב שלמה שפירא

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה